

dam in seculo positos nequissimos homines, qui cum viderint filios suos bona indole decorari nec emulatores sue malitie, statim quasi alienos reputant; postmodumque si ad malitiam convertantur, recognoscunt quasi proprios et eorum nequitiis fomenta scelerum amministrant.

LV. De gruibus. Grues aves sunt, que volant ordine litterato. Gruem describunt Plinius et Solinus, Iacobus, Ambrosius et Ysidorus. Quotiens expeditiones suas dirigunt, sub quodam militie eunt signo. Nam que preest omni agmini voce castigat alias, ut ordinem non deserant. Qua rauescente alia succedit eidem officio deputata. Nocte inter se excubias dividunt, ut decima queque exsompnis sit. Ille que vigilant suspenso a terra pede lapillos tenent, quo labente dum dormire volunt evigilantes clamant. Dormiunt autem subter alam condito capite alternis pedibus insistentes. Dux erecto providet collo ac prospicit. Cum vero longius volare habent, in aeris altiora contendunt, ut excelsiori specula metantur quas petunt terras. Ut dicit Experimentator, grues si prospexerint nubes pluviosas, clamant et vociferant sollicitantque ducem celeriores captare volatus. Quando ceciderint super terram, ut comedant, erigit dux earum in altum caput et hoc in custodiam omnium, cetera vero secure depascunt. Qui si viderit hominem, clamat, ut sollicitas reddat incautas. Reliquis avibus carnes habent graviores, unde fieri debet, ut occisa grus uno die in estate, duobus in hyeme servari debet, antequam comedatur, scilicet ut caro fiat digestibilior atque tenerior. Grues semper primo moventur in extremitate terre, et semper volando opponunt se vento. Grus unius visceris ductum habet. Pontum transiture arenas devorant. Habent quandoque in stomacho lapidem, quem evomunt. De quo lapide dixerunt qui experti sunt, quod ipse lapis mediante igne transit in aurum. Et est verisimile, quia probabile est, quod aliqui lapides in multis locis sunt, qui auricalcum dicuntur, de quibus aurum optimum fit. Et hos lapides vel horum similes grues tollunt de locis suis et glutunt ac revomunt, cum ad nos redierint. Lapillulis quoque ad moderatam gravitatem se onerant, ne expeditionis principiis agilitate nimia defatigentur. Igitur sublata in altum angustias captant, et quidem promptum est eis oculis deprehendere spatia itineris, quod habent peragere. Ergo cum contra medium alveum adventasse se sciunt, lapidum sarcina pedes liberant. Hoc naute prodiderunt compluti sepe ex illo casu imbre saxatili. Harenas non prius revomunt, quam secure sedem receperint. Concors cura est omnium pro fatigatis adeo, ut si que defecerint, congruant universe lassatasque sustollunt, usque dum vires otio recuperent. Etatem color prodit; nam nigrescunt senectute. Gens Pigmea cum hiis pugnare dicitur habentque indutias, cum grues recedunt. Stat femina grus, cum calcatur a mare in coitu. Dicit Aristotiles de Pigmeis in libro de naturis animalium ita referens: Ad plagam septentrionalem ultra Egyptum, ubi currit Nilus, adveniunt grues tempore hyemis; quibus occurrunt Pigmei, homines cubitales, et pugnant cum eis. Glosa etiam super locum illum Ezechielis: *Gens Pigmea in turribus tuis* dicit quod talis gens est in partibus orientis. Sed ipse Aristotiles ita dicit, quod

utique non est figmentum, sed invenitur in rei veritate quoddam genus hominum
 40 parvum et equi parvi similiter manent in locis montuosus. Grues autem volant
 aliquando usque ad extrema terre, ut terram suis complexionibus aptam in-
 veniant; et semper volando se vento opponunt. Dicitur quod volantes post
 hyemem a montibus orientis harenas aureas et auricalcum lapidem transglu-
 tiunt et postea revomunt in partibus transmarinis. Pugna gruum adeo fortis
 45 et pertinax est, ut possit manu hominis capi.

LVI. De **glutti**. Glutis avis est, ut dicit Plinius. Hec longam exerit linguam,
 unde Grece nomen ei datum est. Hec instante hyeme recedentibus hyrundinibus
 ac ciconiis in initio peregrinationis blandiente sibi societate recedentium avide
 iter aggreditur, sed postea volatu in labore comperto penitentia ducitur. At
 5 quia incomitata reverti piget, sequitur aves aliquas tanto tamen tedio parvisque
 dietis, ut eam incompleto itinere hyemps anticipet. Cycramus vero Asie avis
 festinantior perseverat et ad expetitas sibi terras indefesso labore properat. Sed
 et socias itineris alias aves instantius de nocte excitat ammonetque itineris.

Significant autem hee due aves peregrinos quoslibet, quos signatos cruce
 10 sepe videmus vel in terram sanctam ad recuperandum gloriosum Christi sepul-
 crum et templum dominicum vel in aliis mundi partibus, ubi ecclesiastica neces-
 sitas filios pios invitat. Sunt ergo inter hos multi, quibus placet vicinorum grata
 societas, sed cum laboris iter vel modice experti fuerint, querunt dispensationem.
 Legatos Roma multiplicat, qui eos pecunia mediante sanctificent liberosque
 15 peccatis per litteras recommendent. Bona salus et vere beata indulgentia omnium
 peccatorum! et qui hanc promeruerint, iure tripudiant. Sed o, quanti monachi
 in claustris sunt, qui longo tempore longa ieiunia, disciplinas graves, silentium
 quasi continuum, vestem asperam nocturnasque vigiliis, et in hiis omnibus
 victum tenuem et vix ullum solatium: et hec omnia annis plurimis pertulerunt,
 20 et tamen necdum ullius indulgentie litteras acceperunt. Credo tibi, Paule; sed
 et in apostolatu tuis successoribus credo. Credo, inquam, tibi qui veridico ore
 dixisti, quod *reddet dominus unicuique secundum laborem suum*. Taceam de
 fratribus nostris predicatoribus, qui studiis continuis et vigiliis macerati non
 habentes in zona es, sed maxime membranas Pauli, non in equis aut curribus,
 25 sed fessis artubus et pedibus gradientes predicationibus terras circueunt. Sed
 de fratribus minoribus quid tunc dicerem, qui duro cincti funiculo et sine
 amictu cappe vel pallii, induti tunica super nudo, pedibus nudis super nivem
 gelidam quasi super lanam deambulant, si non secundum suum laborem retri-
 butionem premii sortirentur? Tu ergo, peregrine, glutii ave signatus, si votum
 30 vovisti deo in cruce suscepta: si vires sufficiunt, votum imple! noli querere dis-
 pensationem, nisi talis necessitas urgeat, per quam excusatus esse possis ante
 ipsius Christi faciem iudicantis, qui utique persuadentibus Iudeis et principibus
 sacerdotum de cruce descendere recusavit, sed usque ad mortem in cruce per-
 mansit. Tu ergo imitare Christum, imitare cycramum prudentem avem, que
 35 letanter preit, socias sollicitas reddit et excitat sompnoletas.